

JAARGANG 37 - NUMMER 1 - januari - 2026

informatie

**SINT JOHANNES VAN DAMASCUSGEMEENSCHAP
'S-HERTOGENBOSCH**

**VAN DE OEKRAIENSE GRIEKS-KATHOLIEKE EPARCHIE
HEILIGE VOLODYMIR DE GROTE IN PARIJS**

NEDERLANDSTALIGE, BYZANTIJNSE RITUS

COLOFON

INFORMATIE is het periodiek van de Sint Johannes van Damascusgemeenschap en verschijnt 3- à 4x per jaar. De Sint Johannes van Damascusgemeenschap opgericht in 1977 viert de Byzantijnse ritus in de Nederlands taal en is sinds 8 mei 2022 een Missie van de Oekraïens Grieks Katholieke Kerk van de Heilige Volodymyr de Grote in Parijs. Wij vieren elke tweede en vierde zondag van de maand de Goddelijke Liturgie, om 11.00 uur in onze kapel in de Sint Catharinakerk aan de Kruisbroedershof 4 in 's-Hertogenbosch.

Inlichtingen:

Diaken Jo Gerrits, Pastoraat,
Secretariaat en contactpersoon
Goorseweg 17
6595 AM Ottersum
06-53960341
diakenjogerrits@gmail.com

Gerard Boode : Vice voorzitter
Lijsterbeslaan 40,
5248 BB Rosmalen
073-5214457
g.boode@hetnet.nl

Bestuur:

Voorzitter: Jo Gerrits, (diaken/pastor)
Vicevoorzitter: Gerard Boode
Peningmeester: o.v.b. Quincy Simons
Lid: Leo van Leijsen
Lid: Mechelien Louvet
Website: Paul Duziëc

Bank: NL32 RABO 0110551931
t.n.v. Stichting Sint Johannes van
Damascus.

Hoofdredactie: Leo van Leijsen
Redactie en lay-out: Jo Gerrits,

Voor inlichtingen vieringen:
Megchelien Louvet: 06-50251950

Van harte welkom in onze

GODDELIJKE LITURGIEVIERINGEN

Vanaf 11 januari t/m 22 maart 2026

Plaats: St. Catharinakerk, 's-Hertogenbosch, Kruisbroedershof 4

Tijd: elke 2^e en 4^e zondag van de maand om 11.00 uur.

Zondag 11 januari,

Eigen Toon & Toon 6

Zondag na de verschijning des Heren (6 jan.)

Tit. 2: 11-14, 3: 4-7

GROTE WATERWIJDING

Jes. 55: 1 - 13, 1Kor. 10: 1 - 4, Marc. 1: 9 - 11

Zondag 25 januari,

Eigen Toon & Toon 8

Zondag van de Tollenaar en de Farizeeër Voorvasten.

2 Tim. 4: 9-15 ; Luc. 18: 10-14

Zondag 8 februari

Toon 2

8ste zondag voor Pasen, carnaval

1 Col.8: 8-9,2 ; Mt. 25: 31-46

Zondag 22 februari

Toon 4

1 Cor. 8, 8-9,2 ; Mt. 6, 14-21

VEERTIGDAGENTIJD BASILIUS-LITURGIE

Overwinning van de Orthodoxie, Liturgikon blz. 401

Hebr. 11: 24-26 , 32-12, 1-2 ; Joh. 1: 43-51

Zondag 8 maart, 3^e zondag van de veertigdagentijd. Eigen Tonen

VERERING VAN HET HEILIG EN LEVENSCHENKEND KRUIS

Basilus Liturgie, Liturgikon blz. 408

Hebr. 4: 14 - 5: 6 Marc. 8:34 - 9: 1

Viering met het **MET HET TILBURGS BYZANTIJS Koor**

Zondag 22 maart, 5^e zond. v/d Veertigdagentijd, Eigen Tonen

Basilus Liturgie Maria van Egypte

Hebr. 9: 11 - 14 ; Marc. 10: 32 - 45

Zondag 29 maart, PALMZONDAG

Eigen Tonen

Met Palmwijding

Johannes Chrysostomus liturgie Liturgikon blz. 419 t/m 423

BEGIN VAN DE GOEDE EN HEILIGE WEEK

Fillip. 4: 4 - 9 ; Joh. 12: 1 - 18

Vrijdag 3 april GROTE EN HEILIGE VRIJDAG Eigen tonen

- VESPERS EN BEGRAFENIS

Boek van de Uittocht 33: 11 - 23

Job 42: 12 - 17 ; Jes. 52: 13 - 54: 1

1 Kor 1: 18 - 2: 2

Mat 27: 1 - 38 ; Luc. 23: 39 - 44 ;

Mat. 27: 39 - 54 ; Joh. 19: 31 -37 ;

Mat. 27: 55 - 62

Zalig en Gezegend 2026

Dat wensen wij u van harte vooral in deze rumoerige tijd.

Via de media komen ons zoveel negatieve berichten binnen, de veranderende omstandigheden in de natuur worden we nu zelf gewaar, De wereldeconomie die steeds meer van het milieu vergt.

Is het niet nodig dat we wereldwijd tot bezinning komen en het rentmeesterschap van Gods schepping verkregen, beter beheren.

Tijdens de jaarwisseling konden we zien hou agressief mensen kunnen zijn naar politie en hulpverleners.

Om maar te zwijgen over wat er in de wereld voor leed berokkend wordt aan anderen.

Wat kunnen wij doen wij kleine mensen in het grote geheel? In het klein kunnen we mensen erop aanspreken, maar dat is, begrijp ik zeer moeilijk, de aangesprokenen worden vaak agressief, waardoor we het maar zo laten om excessen te voorkomen.

Bidden om kracht en geest om de juiste woorden te vinden om mensen en vooral jongeren te durven aanspreken.

Waar kunnen we de kracht vinden in gebed?

KERKBALANS 2026

Kerkebalans is de jaarlijkse landelijke actie waarin kerken hun leden, oud leden en belangstellende dus ook voor onze gemeenschap vragen om een financiële bijdrage om het kerkelijke werk van onze Johannes van Damascusgemeenschap mogelijk te maken. Het is voor veel kerken de belangrijkste

bron van inkomsten, omdat zij geen structurele overheidssubsidie ontvangen.

De actie wordt georganiseerd door zowel protestantse als rooms-katholieke en geünieerde kerken in Nederland. De opbrengsten voor onze gemeenschap worden onder andere gebruikt voor:

- Onderhoud van onze Kapel als sacristie
- Pastoraat en diaconaal werk
- Vieringen en gemeenschapsopbouw

JAAROVERZICHT FINANCIËN 2025

Wat hebben wij vorig jaar ontvangen aan kerkbalans en Giften.

1 januari waren we gestart met een batig saldo: € 2635,=

Vrijwillige bijdrage via kerkbalans en giften: € 5709,=
Giften derden € 4200, =
Batig saldo, totaal: € 9909,=

VASTE LASTEN:

Huur kapel: € 2462,=
Extra bijdrage verwarming: € 675,=
Bankkosten € 303,=
Website kosten: € 587,=
Verzekeringen: € 668,=

VARIABLE KOSTEN,

Kantoor en personele kosten: € 2621,=
Onderhoud sacristie en kapel: € 1853,=
Representatie kosten vieringen: € 425,=
Totaal lasten: € 9594

BANKSALDO: 31DEC 2025: + € 2352,12

Wij hebben dit jaar extra kosten moeten maken ter verbetering van elektra en inrichting eigen sacristie, de noodzakelijke vloerbedekking om de optrekkende kou te verminderen. in de kapel en infrarood- stralers. De kerk waarin wij kapel hebben wordt niet meer verwarmd. Zal ons ook het elektrisch geld gaan kosten? Wij kunnen de mensen niet in de kou laten zitten, dus zoeken wij naar alternatieven.

Wanneer is Kerkbalans?

Eigenlijk is het kerkbalans van 10 t/m 24 januari. Maar wij ondervinden dat onze gemeenschap het hele jaar door giften doet aan onze gemeenschap. Daar zijn wij oprecht heel blij mee.

Waarom is Kerkbalans belangrijk?

Onze kapel en gemeenschap is voor veel mensen jong en oud een plaats van:

- Rust in een drukke wereld
- Geloof en zingeving
- Gemeenschap en omzien naar elkaar
- Belangrijke levensmomenten zoals geboorte, huwelijk en afscheid.

Onze gemeenschap is groeiende, niet snel maar wel gestaag.

Jonge mensen komen naar onze kapel om onze Goddelijke Liturgie, mee te maken., sommigen om even te ruiken, maar er zijn er ook die de warmte van onze gemeenschap proeven en er deel van willen uitmaken. Zij voelen zich bij onze gemeenschap thuis en de vieringen hogelijk waarderen.

Dat blijkt wel want men komt van heinde en ver om samen te kunnen vieren.

Een viering met inhoud.

Samen maken we het mogelijk elkaar te ontmoeten en te vieren en na de viering elkaar onder genot van een kopje koffie of thee te ontmoeten en onze belangstelling met elkaar te delen.

GEEF VANDAAG VOOR DE KERK VAN MORGEN"

In het hart van onze gemeenschap staat een kleine maar krachtige overtuiging: wij dragen elkaar. In vreugde, in verdriet, in stilte en in gebed. De St. Johannes van Damascus-gemeenschap is niet een Kapel in de St. Catharinakerk in 's-Hertogenbosch van steen, alleen, — het is een levende plek waar mensen elkaar vinden, waar geloof wordt gedeeld en waar hoop wordt gevoed.

Iedere 2^e en 4^e zondag van de maand en met bijzondere feestdagen zien we opnieuw hoe waardevol deze plek is. Wanneer een kaars wordt aangestoken of een intentie of een profora offeren voor iemand die het moeilijk heeft. Wanneer kinderen hun eerste stappen zetten in het geloof. Wanneer ouderen elkaar ontmoeten en merken dat ze niet alleen zijn. Wanneer we samen zingen, bidden, vieren en stil worden. Maar deze gemeenschap bestaat niet vanzelf. Onze Johannes van Damascusgemeenschap leeft dankzij mensen zoals u — mensen die geven, meedoen, meedenken en meedragen.

Met uw steun kunnen we:

- onze vieringen blijven verzorgen, waardig en gastvrij.
- catechese en vorming aanbieden aan jong en oud
- omzien naar mensen die steun nodig hebben
- onze kapel onderhouden als plek van gebed en ontmoeten
- ruimte bieden aan stilte, bezinning en verbondenheid.

HELP ONZE GEMEENSCHAP IN BALANS TE HOUDEN DOOR UW BIJDRAGEN

De kerk ontvangt geen structurele subsidie. Wij zijn er alleen dankzij elkaar.

Kerkbalans 2026: samen dragen we de toekomst
Dit jaar vragen we u opnieuw om binnen uw mogelijkheden bij te dragen. Niet iedereen kan

hetzelfde geven — maar iedereen kan iets geven. En samen maken we het verschil.

Uw bijdrage is niet alleen een gift. Het is een gebaar van vertrouwen. Een investering in geloof, gemeenschap en toekomst. Een teken dat u deze plek belangrijk vindt — voor uzelf, voor anderen, voor de generaties die na ons komen.

Steun ons !

Om de unieke mogelijkheid, de Goddelijke Liturgie in de Byzantijnse ritus in de Nederlandse taal te behouden.

Steun de Johannes van Damascus Gemeenschap met

Uw bijdrage.

U kunt uw gift overmaken naar:

Bank: NL32 RABO 0110551931

t.n.v. Stichting Sint Johannes van Damascus.

Dankbaarheid!

We zijn dankbaar voor alles wat u al doet: uw tijd, uw gebed, uw aanwezigheid, uw steun. En we nodigen u uit om ook dit jaar weer mee te bouwen aan onze gemeenschap.

Geef vandaag voor de kerk van morgen. Voor de St. Johannes van Damascus-gemeenschap. Kom onze gemeenschap bezoeken.

Jo Gerrits, diaken/pastor

St. Catharinadag

Het feest van de Heilige St. Catharina, *(25 november)*

Patroon van de kerk waarin onze kapel is ondergebracht,

hebben wij op afgelopen jaar op 23 november samen met de priesters van de H. Maria parochie, Engelse, Poolse alsook musici, in de Catharinakerk dit feest gevierd.

In de deze Latijnse viering zat ook een vleug van de Byzantijnse Ritus.

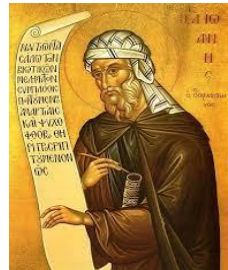
Tijdens dit feest was de hele kerk vol.

Na deze prachtige viering, mede door de veelzijdigheid van christenen in een kerk, was er een gezellig samenzijn, ontmoeting in verscheidenheid.

Zondag 14 december

VIERDEN WIJ HET FEEST VAN JOHANNES VAN DAMASCUS. ONZE GEMEENSCHAP BESTAAT NU 48 JAAR.

4 december heilige Johannes van Damascus)

Vergevingszondag

Op zondag 15 februari is het vergevingszondag.

Hiermee begint de grote vasten, die dit jaar eindigt als het op 4 april Paasfeest is. Dit jaar valt de vergevingszondag op de 3^e zondag van de maand, precies waarop onze gemeenschap niet kan vieren.

Maar het is toch goed om hierbij stil te staan. Op vergevingszondag wordt na afloop van de liturgie het vergevingsritueel gehouden. Hierbij gaat de priester op een

plaats voor de iconostase staan, gelijkvloers met de andere kerkgangers. Want hij is nu even geheel één van hen. Als eerste vraagt hij om vergeving aan de andere gelovigen. Hij zegt: 'Broeders en zusters, vergeef mij mijn zonden en fouten'. De gelovigen zeggen dan: 'Moge de Heer u genadig zijn en vergeving schenken'. Hierop gaan de gelovigen één voor één naar de priester toe en zeggen dan op hun beurt: 'Vader vergeef mij mijn zonden en fouten'.

De priester legt het zegenkruis één voor één op hun hoofd als teken dat hij de vergeving van Christus aan hen door mag geven en zegt: 'Moge de Heer u genadig zijn en vergeving schenken'. In sommige orthodoxe parochies vragen de gelovigen deze vergeving ook aan elkaar.

Ik weet van een parochie van de Russisch-orthodoxe kerk in Duitsland waar veel Russen komen, samen met een aantal Oekraïners. De eerste tijd na de inval van Rusland in Oekraïne in 2022 liepen de spanningen tussen de beide groepen kerkgangers hoog op. Begrijpelijk. Maar de priester heeft in het jaar daarop door het ritueel van vergevingszondag hier een verandering in kunnen brengen. Hij zei: 'We hebben elkaar in de afgelopen tijd pijn gedaan, omdat we heel verschillend denken over wat er in Oekraïne nu gebeurt. Hiervoor willen wij aan God en aan elkaar om vergeving vragen'. Geleidelijk groeide er mede hierdoor een betere verstandhouding tussen beide groepen. Enkele Russische families hebben zelfs Oekraïense

vluchtelingen in hun huis opgenomen. Wij die hier in een vredig land leven kunnen hier ook van leren.

Als christenen ben je samen leden van het lichaam van Christus en dan mag er geen grote verdeeldheid zijn. Ook wij kunnen, terwijl we hetzelfde geloof delen, over wat er in de wereld gebeurt heel verschillende opvattingen hebben. We moeten natuurlijk

het evangelie als leidraad nemen, maar toch kunnen we dat anders uitleggen dan medegelovigen. Tegelijk vraagt het evangelie dat wij begrip opbrengen voor mensen die anders denken als wij, zeker als gelovigen in eenzelfde kerkgemeenschap. Soms kunnen we door een goed gesprek waarbij we naar elkaar luisteren meer tot elkaar komen. Maar het is ook mogelijk dat cultuurverschillen tussen ons nog groot zijn. Wij kunnen ons in de komende vastentijd op een bijzondere manier oefenen in begrip voor elkaar en voor anderen in onze omgeving en in verdraagzaamheid.

Vader Paul Brenninkmeijer

TILBURGS BYZANTIJS Koor

Op zondag 8 maart mogen wij verwelkomen en kunnen we weer genieten van de prachtige klanken van het Tilburgs Byzantijns Koor. Wij vieren dan de Basiliusliturgie onder leiding van de dirigent: Sil van den Hout

Tilburgs
Byzantijns
Koor

Byzantium of het Oost-Romeinse Rijk

Muur van Constantinopel (muur van Theodosius)

Het Byzantijnse Rijk, dat van 330 tot 1453 heeft bestaan, wordt ook wel eens Byzantium of het Oost-[Romeinse Rijk](#) genoemd. In dit artikel wordt de geschiedenis van dit bijzondere rijk samengevat, voorzien van een tijdlijn. Welke bijzondere kenmerken had dit rijk? Hoe ontwikkelde het Oost-Romeinse Rijk zich in [politiek](#), cultureel en sociaaleconomisch opzicht? En Welke fasen doorliep het Byzantijnse Rijk qua ontwikkelingen? Periodisering van het Byzantijnse Rijk (begin- en eindpunt, in drie fases) en de herkomst van de naam. [Constantijn de Grote](#)

Van de periode van Constantijn de Grote wordt meestal het jaar 330 na Chr. als startpunt van het Byzantijnse Rijk aangehouden. De toenmalige Romeinse keizer Constantijn de Grote verplaatste de hoofdstad van het rijk toen van Rome naar de in het oosten van het Romeinse Rijk gelegen stad Byzantium. Om uiteenlopende redenen besloot Constantijn tot deze hoofdstedelijke wisseling. Vooral de strategische ligging van Byzantium in economisch en militair opzicht speelde een rol, evenals het feit dat Constantijn een compleet nieuwe stad van grandeur wilde opbouwen: het oude Byzantium liet hij namelijk al in 326 slopen voor nieuwbouw. Nadat Constantijn de Grote in 337 overleed, werd de stadsnaam Byzantium ter zijner eer en glorie veranderd in Constantinopel. De inwoners van Constantinopel duiden hun stad ook wel in het Grieks aan als *eis stan polis* ('in de stad'), waaraan de latere benaming Istanboel is ontleend. [Turken](#) refereren aan een andere herkomst, namelijk *islam bol*, wat 'veel islam' betekent. Het begrip Byzantium verwijst naar de geografische naam Βυζάντιον (Būzántion), in het [Latijn](#) Byzantium. De plaatsnaam is ontleend aan de mythische stichter van deze plaats, namelijk [Byzas](#), die volgens de [Griekse mythologie](#) de zoon van de [god Poseidon](#) was en de kleinzoon van oppergod [Zeus](#) en diens minnares Io. In werkelijkheid was de stad Būzántion rond 650 v.Chr. gesticht door Griekse kolonisten uit Megara. Als eindpunt van het Byzantijnse Rijk of Oost-Romeinse Rijk geldt het jaar 1453, toen Ottomaanse Turken de stad Constantinopel veroverden. Doorgaans delen historici de geschiedenis van het Byzantijnse Rijk in drie chronologische perioden.

Munt met daarop de beeltenis van keizer Theodosius I

Vroege fase (330-650): In deze fase trad er verwijdering op tussen het Oosten en Westen. Belangrijk was de administratieve scheiding van beide rijksoorden onder keizer Theodosius I, in de jaren 379-395. Tussen 300 en 400 vond in het westelijke deel van het Rijk tegelijk een ingrijpende desintegratie plaats door met name de Volksverhuizingen, waarbij grote groepen Germanen, Hunnen, Goten en andere stammen in het Rijk opgenomen werden of, beter gezegd, moesten worden. Een ander keerpunt was de afzetting van de laatste West-Romeinse keizer Romulus Augustulus in 476.

Middenfase (650-1071): Vanaf 650 kreeg het Byzantijnse Rijk te maken met dreiging vanuit het Westen, namelijk het Frankische Rijk en het [Bulgaarse](#) rijk, en vanuit het oosten, waar de islam en de [Arabieren](#) een opmars maakten. Het Byzantijnse rijk overleefde, maar verloor wel in 754 Ravenna aan de Franken en in 826 het eiland Kreta aan de Arabieren. In deze periode werd het rijk intern en aan de grenzen flink verzwakt door het iconoclasme (726-787 & 815-843), beter bekend als de 'Byzantijnse Beeldenstrijd'. Het betrof twee perioden van intense theologische disputen, waarbij diverse keizers opriepen om iconen (afbeeldingen van Christus) op kerken en in gebouwen te slopen. De 'iconenvereerders' zouden de religieuze strijd uiteindelijk winnen. Onder keizer Basileios I de Macedoniër, die regeerde van 876 tot 880, begon een periode waarin het Byzantijnse rijk groeide en bloeide. Hij veroverde diverse gebieden. Twee kerkelijke schisma's, het [schisma van Photios I van Constantinopel](#) (867) en het [Oosters Schisma](#) van 1054, leidden tot een diepe breuk tussen het westerse en oosterse christendom.

Eindfase (1071-1453): De eindfase van het Byzantijnse Rijk ving aan met de Slag van Manzikert, (1071), die leidde tot het binnentrekken van Turken in het Byzantijnse Rijk. Als begin van het einde wordt als jaartal ook wel eens 1204 genoemd, toen de christenen - tijdens de Vierde Kruistocht - Jeruzalem verloren aan de Turken. De eindfase van het Byzantijnse Rijk werd gekenmerkt door de [kruistochten](#). Voor het eerst in eeuwen trokken er weer grote groepen westerse christenen door het Byzantijnse Rijk, op weg naar Jeruzalem. De eindfase werd gekenmerkt door desintegratie en kende als eindpunt de verovering van Constantinopel door de Ottomaanse Turken op [29 mei 1453](#).

Recent voerde historicus Marcel Hulspas een pleidooi om naast de politieke, militaire en epidemiologische oorzaken van de neergang van Byzantium, ook te kijken naar [de rol van religieuze conflicten](#) en debatten bij het verzwakken van het Byzantijnse Rijk. Wie weet levert onderzoek met die focus in de toekomst meer informatie op.

Aan de hand van bovengenoemde drie fases behandelen we de volgende keer geschiedenis per fase van Byzantium in een tijdlijn. De aandacht ligt in deze drie tijdlijnen op de hoofd gebeurtenissen en ontwikkelingen op politiek en religieus niveau.

Afsluitend komen sociaaleconomische ontwikkelingen en de belangrijkste hoofdkenmerken en bijzonderheden van het Byzantijnse Rijk - in kort bestek - aan bod.

*(Bron Historiek & wiki)
Vader Jo Gerrits.*

*Kapel van de
Sint Johannes van
Damascus-gemeenschap
in de St. Catharina kerk
's-Hertogenbosch
Kruisbroedershof*

Bezoek onze website: www.byzantijnsekapel.nl

Of Instagram: [johannesvandamascus](#) TikTok: [johannesvandamascus](#)

EEN FINANCIËLE BIJDRAGE IS VAN HARTE WELKOM

Bank: NL32 RABO 0110551931

t.n.v. Stichting Sint Johannes van Damascus.

onder vermelding van gift.

***Retour: Indien onbestelbaar of niet meer wenst te ontvangen
aan: Johannes van Damascus-gemeenschap
p.a.: Goorseweg 17 6595 AM Ottersum***